

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 14 maja 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XI Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Wojciech Wojnar

Protokolant: Katarzyna Wojciechowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 maja 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa M. J.

przeciwko (...) z siedzibą we W., K. U. (1), G. F. (2)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych (...) z siedzibą we W., K. U. (1), G. F. (2) solidarnie na rzecz powoda M. J. kwotę 18.400 zł (osiemnaście tysięcy czterysta złotych) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 października 2012 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 2.647 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

III. oddala wniosek powoda o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Na podstawie przeprowadzonych dowodów Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 stycznia 2012 r. M. J., prowadzący działalność gospodarczą w zakresie wykonywania instalacji wodno-kanalizacyjnych, zawarł z (...) we W. (obecnie (...) - dalej (...)) umowę nr (...), zgodnie z którą za wykonanie przedmiotu umowy M. J. przysługiwać miało wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 330.000 zł netto. Umowa ta była zmieniana przez strony aneksami z dnia 4 kwietnia 2012 r. i 14 maja 2012 r.

Zgodnie z aneksem z dnia 14 maja 2012 r. M. J. zobowiązał się do wykonania następujących robót budowlanych oraz dostaw:

1. wykonania kompleksowych instalacji zewnętrznych a to: kanalizacji deszczowej wraz z przyłączem do granic działki – po 4 przyłącza do każdego budynku, kanalizacji sanitarnej wraz ze zbiornikami bezodpływowymi o poj. 10 m⁽³⁾ każdy w ilości 2 szt., przyłącza wodociągowego wraz z kompletną studnią wodomierzową oraz instalacje przyłączy wodociągowych do budynków na dz. (...) i (...) wraz z wpięciem do czynnej sieci wodociągowej w ul. (...), dostarczenie szkiców geodezyjnych, powykonawczych i mapy powykonawczej, próby szczelności, prawidłowo opisanych atestów i aprobat na materiały zużyte do wykonania robót, deklaracje zgodności na beton użyty do wykonania dna;
2. kompleksowego wykonania przepompowni zgodnie ze zleceniem z dnia 10 maja 2012r.
3. odbioru technicznego przyłącza wodociągowego wraz z protokołem odbioru i wpięcia do sieci czynnej.

W aneksie ustalono rozpoczęcie wykonania robót na dzień 12 stycznia 2012 r., zakończenie prac określonych w pkt 1 i 2 do 10 czerwca 2012 r. Nadto M. J. był zobowiązany do dostarczenia przez wykonawcę protokołu odbioru przyłącza wodociągowego, o którym mowa w pkt 3 w terminie 7 dni od dnia odbioru przez Zakład Usług (...) Sp. z o.o. w K. sieci wodociągowej od ul. (...) do ul. (...).

Za wykonanie całości umowy przysługiwało M. J. wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 184.000 zł netto. M. J. obowiązany był do wystawiania faktur częściowych. Po odbiorze częściowym po zakończeniu robót wymienionych w pkt. 1 miał wystawić fakturę VAT na kwotę 156.000 zł netto, po odbiorze po zakończeniu robót opisanych w pkt. 2 – na kwotę 12.600 zł netto, a po odbiorze końcowym po zakończeniu całości robót na kwotę 9.000 zł netto.

Zgodnie z umową termin płatności faktury wynosił 21 dni od dnia wpływu do siedziby inwestora prawidłowo wystawionej faktury VAT wraz z odpowiednim protokołem odbioru robót podpisanym przez przedstawiciela inwestora, który jest podstawą do wystawienia faktury VAT.

Zgodnie z § 11 pkt 5 ppkt 4 umowy wykonawca miał prawo odstąpić od umowy, jeżeli inwestor pozostaje w zwłoce wobec wykonawcy z zapłatą jakiegokolwiek należności z tytułu, przez okres co najmniej 30 dni od terminu płatności jakiegokolwiek faktury VAT.

W myśl § 10 ust. 4 umowy inwestor zobowiązany został do zapłaty wykonawcy kary umownej za odstąpienie przez wykonawcę od umowy z przyczyn leżących po stronie inwestora w wysokości 10% wynagrodzenia z umowy netto.

(dowód: - wydruk z CeIDG, k. 22;

- informacja z KRS, k. 212-217;

- umowa o wykonanie robót budowlanych wraz aneksami, k. 26-34)

W dniu 20 lutego 2012 r. (...) Sp. z o.o. w K. uzgodnił projekt budowlano – wykonawczy przyłącza wodociągowego posadowionego w ul. (...) w K., nr działki (...). Zgodnie z projektem i warunkami (...) Sp. z o.o. w studni wodomierzowej przewidziano montaż zestawu wodomierzowego składającego się z wodomierza skrzydełkowego typu JS dn. 65 mm. Warunki przyłącza nie określały wymogów co do schodów włączowych i oznakowania.

(dowód: - warunki techniczne, k. 142-143;

- projekt przyłącza wody do studni, k. 130-137;

- pismo (...) Sp. z o.o. z dnia 20.02.2012 r. k. 139-140)

Prace objęte pkt 1 umowy, w tym studnię wodomierzową zgodnie z projektem i warunkami (...) Sp. z o.o. w K., M. J. ukończył w marcu 2012 r. M. J. dostarczył wskazaną w umowie dokumentację.

Zgodnie z projektem i warunkami zamontowany został wodomierz skrzydełkowy typu JS dn. 65 mm. Nie wykonano oznakowania, bo nie było na etapie realizacji przyłącza wodociągowego możliwości jego umieszczenia, czy to w drodze czy na ogrodzeniu.

Przyłączenie do sieci gminnej było możliwe dopiero po wybudowaniu sieci wodociągowej na inwestycji, co nastąpiło dopiero po dacie odstąpienia M. J. od umowy. Samo wpięcie do sieci gminnej zostało przez niego dokonane w marcu 2012 r., jednak miało ono charakter warunkowy.

(dowód: - zeznania świadka P. W., k.157-158;

- zeznania świadka M. S., k. 158-160;

- przesłuchanie powoda M. J., rozprawa z 4 lutego 2015 r.)

W dniu 6 kwietnia 2012 r. M. J. i przedstawiciel (...) – kierownik budowy A. S. podpisali protokół częściowy odbioru robót, potwierdzający pod względem ilościowym i jakościowym kompleksowe wykonanie instalacji zewnętrznych w 100% o wartości 156.000 zł netto.

W tym samym dniu w oparciu o ten protokół M. J. wystawił fakturę VAT nr (...) obejmującą wykonanie instalacji zewnętrznych wod – kan w K. zgodnie z umową z dnia 10 stycznia 2012 r. na kwotę 156.000 zł netto plus 23 % VAT (191.880 zł brutto) z terminem płatności na dzień 6 maja 2012 r.

(dowód: - protokół odbioru robót, k. 35;

- faktura VAT (...), k. 24;

- zeznania świadka A. G., k. 178

- protokół przesłuchania powoda, rozprawa z dnia 4 lutego 2015 r.)

W związku z wykonaniem przepompowni w K. przy ulicy (...) wystawił w dniu 11 czerwca 2012r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 12.600,00 zł netto plus 23 % VAT (15.498,00 zł brutto) z terminem płatności na dzień 2 lipca 2012r.

Podstawą do wystawienia faktury był sporządzony w dniu 11 czerwca 2012r. protokół odbioru robót, potwierdzający wykonanie robót tak pod względem ilościowym jak i jakościowym. Protokół podpisał M. J. i kierownik budowy A. S..

(dowód: - faktura VAT nr (...), k. 25;

- protokół odbioru robót k. 36;

- przesłuchanie M. J., rozprawa z dnia 4 lutego 2015 r.)

Przepompownia została uruchomiona w dniu 6 lipca 2012 r. W tym czasie zamontowano również brakujące stopnie w studni wodomierzowej.

(dowód: - notatka służbowa k. 129;

- zeznania świadka A. G., k. 178-180;

- przesłuchanie M. J., rozprawa z dnia 4 lutego 2015 r.)

W dniu 27 czerwca 2012 r. (...) przekazała na rzecz Zakład Usług (...)

sp. z o.o. (dalej (...) sp. z o.o.) w K. sieć wodociągową bez żadnych uwag. W protokole zdawczo-odbiorczym wskazano, że sieć wodociągowa została wybudowana zgodnie z pozwoleniem na budowę wydanym przez Starostę Powiatu (...) z dnia 24 lutego 2012 r.

(dowód: - protokół zdawczo – odbiorczy, k. 88)

W drodze korespondencji elektronicznej kierownik budowy A. S. wezwał w dniu 17 sierpnia 2012 r. do przedłożenia protokołu odbioru przyłącza wodociągowego zrealizowanego na działce (...) przy ul. (...) w K. do dnia 20 sierpnia 2012 r.

(dowód: - korespondencja elektroniczna, k. 89)

Pismem z dnia 20 sierpnia 2012 r. M. J. odstąpił od umowy z dnia 10 stycznia 2012 r., wskazując jako podstawę zwłokę w płatności części należności wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 11 czerwca 2012 r. trwającej dłużej niż 30 dni. Równocześnie wezwał do zapłaty

w terminie 7 dni odsetek ustawowych wynikających z opóźnień w płatności faktury nr (...); kwoty 10.948 zł tytułem brakującej części należności z faktury (...) oraz kwoty 18.400 zł tytułem kar umownych.

Pismo doręczono (...) w dniu 21 sierpnia 2012 r.

(dowód: - pismo powoda z dnia 20.08.2012 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 38-39)

W dniu 4 października 2012 r. (...) zawarł z P. W., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) Budownictwa (...) we W., umowę, której przedmiotem było wykonanie naprawcze robót budowlanych oraz dostaw, a w tym kompleksowe usunięcie usterek studni wodomierzowej w K. zgodnie z zaleceniami (...) Sp. z o.o., a to wymiana wodomierza, wstawienie stopni w studni wodomierzowej, obetonowanie zasuw wodnej, montaż tabliczek oznacznikowych oraz dostarczenie protokołu odbioru technicznego przyłącza wodociągowego.

W ramach tej umowy dokonano wymiany wodomierza z tego o średnicy 65 mm na 100 mm.

Na powyższe prace P. W. wystawił fakturę VAT na kwotę 9.840 zł brutto.

(dowód: - umowa z 4.10.2012 r. , k. 90-98;

- faktura VAT z 19.02.2013 r. k. 120;
- zeznania świadka P. W., k. 157-158;
- zeznania świadka A. G., k. 178-180;
- zeznania świadka M. S., k. 158-160)

W dniu 5 grudnia 2012 r. (...) uzyskała protokół odbioru technicznego przyłącza wodociągowego, w tym wodomierza o średnicy 110 mm.

(dowód: - protokół odbioru k. 100;

- zeznania świadka P. W., k. 157-158;
- zeznania świadka A. G., k. 178-180)

(...) w całości uregulowała należność wynikającą z faktury VAT nr (...) na łączną kwotę 156.000 zł netto (191.880,00 zł), a fakturę (...) w części, wpłacając w dniu 31 lipca 2012 r. kwotę 5.000 zł.

(dowód: - historia wpłat, k. 40-41)

W dniu 23 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu zasądził nieprawomocnym wyrokiem od (...), G. F. (2)

i K. U. (1) na rzecz M. J. kwotę 10.498 zł tytułem m.in. brakującej części wynagrodzenia za drugi etap robót.

(dowód: - wyrok SR Wrocław-Śródmieście z dnia 23.01.2014 r. z uzasadnieniem, k. 218-226)

Powyższe ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

W toku postępowania dowodowego Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanych, a to wobec treści art. 217 § 2 k.p.c. Pozwani, także jako przedstawiciele pozwanej Spółki, zostali skutecznie wezwani celem przesłuchania w charakterze strony, jednak na wyznaczony termin posiedzenia Sądu nie stawili się bez usprawiedliwienia. Tym samym, sąd pominął dowód

z przesłuchania pozwanych.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Podstawę prawną żądania powoda stanowi art. 483 § 1 k.c. i 484 k.c. W myśl pierwszego z tych przepisów można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Zgodnie zaś z art. 484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły.

W rozpatrywanej sprawie powód dochodził zapłaty solidarnej, na podstawie art. 22 § 2 k.s.h. w zw. z art. 31 § 2 k.s.h., od pozwanej Spółki oraz jej wspólników kwoty 18.400 zł tytułem kary umownej. Strona pozwana zarzuciła nieważność postanowień umownych dotyczących kary umownej, brak podstaw do odstąpienia od umowy oraz nienależyte wykonanie umowy łączącej powoda i pozwaną spółkę.

W sprawie bezsporne było związanie stron umową o roboty budowlane (art. 647 i n. k.c.) oraz treść tej umowy i pozostałe okoliczności faktyczne sprawy.

Odnosząc się do kwestii spornych wskazać należy, iż prawo odstąpienia od umowy musi przewidywać bądź przepis prawa bądź czynność prawna. W rozpatrywanej sprawie strony, tj. pozwana Spółka oraz powód postanowiły, iż wykonawca ma prawo odstąpić od umowy, jeżeli inwestor pozostaje w zwłóce wobec wykonawcy z zapłatą jakiegokolwiek należności z tytułu umowy, przez okres co najmniej 30 dni od terminu płatności jakiegokolwiek faktury VAT (§ 11 pkt 5 ppkt 4 umowy).

W ocenie pozwanych tak sformułowane postanowienie umowne jako sprzeczne z ustawą było nieważne. Z zarzutem tym nie sposób się zgodzić. Wprawdzie w myśl art. 395 § 1 k.c. do elementów obligatoryjnych umownego prawa odstąpienia od umowy należy m.in. oznaczenie terminu zawitego do wykonania tego prawa, niemniej przepis ten nie ma zastosowania w niniejszej sprawie. Kodeks cywilny rozróżnia ustawowe (art. 491-494 k.c.) i umowne (art. 395 k.c.) prawo odstąpienia od umowy. Ustawowe prawo odstąpienia uzasadnia zwłoka w wykonaniu lub niemożność wykonania zobowiązania wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność strona zobowiązana. Umowne prawo do odstąpienia ma swoje źródło w odpowiednim zastrzeżeniu umownym i jest niezależne od wykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Jest to szczególnie uprawnienie strony, która przez swe oświadczenie woli może unicestwić dwustronną czynność prawną. W razie gdy w umowie zastrzeżono uprawnienie do odstąpienia od umowy na wypadek niewykonania zobowiązania w ściśle określonym terminie, o którym mowa w art. 492 k.c., art. 395 k.c. nie ma zastosowania, albowiem prawo odstąpienia z art. 492 k.c. nie jest modyfikacją umownego prawa odstąpienia, tylko modyfikacją ustawowego prawa odstąpienia. W konsekwencji przy ocenie skuteczności tego zastrzeżenia nie ma zastosowania art. 395 k.c., a tym samym dla jego skuteczności nie jest konieczne oznaczenie terminu jego wykonania (tak wyrok s. apel. w Krakowie z dnia 27 marca 2014 r., I ACa 99/14, wyrok s. apel. we Wrocławiu z dnia 8 maja 2013 r., I ACa 424/13). Podobny wniosek wywieść należy z postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2014 r. w sprawie I CSK 404/13, zgodnie z którym art. 492 k.c. stanowi wyjątek od zasady ogólnej wyrażonej w art. 491 k.c. W tej sytuacji źródłem prawa odstąpienia od umowy jest przepis ustawy (art. 491 k.c.), a umowa stron odnosi się tylko do jednej z przesłanek wykonania tego prawa (wyznaczenia dłużnikowi dodatkowego terminu na wykonanie zobowiązania) i zwalnia wierzyciela z tej czynności, jeżeli strony mocą swej decyzji nadały świadczeniu dłużnika charakter terminowy.

W świetle wskazanego stanowiska za chybiony uznać należy zatem zarzut pozwanych nieważności ww. postanowienia umownego z uwagi na brak wskazania w nim terminu końcowego.

Chybiony jest również zarzut braku możliwości oceny oświadczenia powoda z dnia 20 sierpnia 2012 w oparciu o art. 492 k.c., albowiem jako podstawę odstąpienia powód wskazał § 11 ust. 5 pkt 4 umowy. Wskazane postanowienie umowne jest właśnie wyrazem zastosowania art. 492 k.c. i emanacją woli stron zastosowania art. 492 k.c.

Nietrafny jest także zarzut braku podstaw do odstąpienia od umowy. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, który stał się podstawą czynionych przez Sąd ustaleń faktycznych, nie sposób odmówić racji powodowi co do istnienia podstaw prawnych do odstąpienia od umowy z dnia 10.01.2012 r.

Ostatecznie zakres przedmiotowy umowy obejmował wykonanie :

1. kompleksowych instalacji zewnętrznych a to: kanalizacji deszczowej wraz z przyłączem do granic działki – po 4 przyłącza do każdego budynku, kanalizacji sanitarnej wraz ze zbiornikami bezodpływowymi o poj. 10 m³ każdy w ilości 2 szt., przyłącza wodociągowego wraz z kompletną studnią wodomierzową oraz instalacje przyłączy wodociągowych do budynków na dz. 556/29 i 556/30 wraz z wpięciem do czynnej sieci wodociągowej w ul. (...), dostarczenie szkiców geodezyjnych, powykonawczych i mapy powykonawczej, próby szczelności, prawidłowo opisanych atestów i aprobat na materiały zużyte do wykonania robót, deklaracje zgodności na beton użyty do wykonania dna;
2. kompleksowej przepompowni zgodnie ze zleceniem z dnia 10 maja 2012r.
3. odbioru technicznego przyłącza wodociągowego wraz z protokołem odbioru i wpięcia do sieci czynnej.

Etap I robót opisany w pkt 1 został odebrany bez zastrzeżeń w dniu 6 kwietnia 2012 r. Wówczas to przedstawiciel pozwanej spółki zatwierdził prawidłowość wykonanych robót pod względem ilościowym i jakościowym, co wynika z treści pisemnego protokołu, jak i z osobowych źródeł dowodowych w postaci przesłuchania powoda i zeznaniami świadków, które ściśle korespondują z w/w dokumentem o charakterze prywatnym. Skoro zatem prace zostały przyjęte, a fakt ten został potwierdzony protokołem odbioru, to istniały podstawy do wystawienia przez powoda faktury VAT za I etap robót, jak przewidywała to treść umowy i co powód zgodnie z umową uczynił. Zaktualizowało to również obowiązek pozwanej spółki zapłaty wynagrodzenia za I etap robót.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało także, iż powód wykonał prawidłowo II etap robót, tj. przepompownię. Powyższe potwierdza zarówno protokół odbioru robót, w którym zaakceptowano wykonane prace w zakresie ilościowym i jakościowym bez jakichkolwiek zastrzeżeń. Nadto, sama strona pozwana w tym przedmiocie nie zgłosiła w toku procesu jakichkolwiek nieprawidłowości. Przepompownia została wykonana w terminie określonym umową, jedynie niemożliwym było jej uruchomienie, a to wobec braku zasilania prądem, za co był odpowiedzialny inwestor, tj. pozwana Spółka. Podłączenie do zasilania nastąpiło 13 lipca 2012 r. i wtedy też wykonano pomyślną próbę funkcjonowania przepompowni, na którą to okoliczność spisana została notatka urzędowa. W świetle powyższego powód był uprawniony do rozliczenia II etapu prac budowlanych i prawidłowo w dniu 11 czerwca 2012 r. wystawił fakturę VAT, wyznaczając termin płatności na dzień 2 lipca 2012 r., tj. z upływem 21 dni od daty doręczenia faktury inwestorowi wraz z protokołem, która to okoliczność nie była przedmiotem sporu, a zatem przyjęto doręczenie zgodnie z twierdzeniem powoda w dacie wystawienia faktury.

Bezspornym jest także, iż powyższa faktura do dnia dzisiejszego nie została w całości uregulowana, jedynie bowiem w dniu 31 lipca 2012 r. pozwana spółka wpłaciła kwotę 5.000 zł. Opóźnienie w zapłacie reszty umówionej ceny za drugi etap robót zakwalifikować należy jako zwłokę pozwanej spółki (...).

Powyższe potwierdza skuteczność odstąpienia powoda od umowy, strona pozwana pozostawała bowiem w zwłoce w płatności należności wynikającej z faktury VAT (...) r.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego powód prace wykonał w sposób należyty, ale strona pozwana nie zapłaciła umówionego wynagrodzenia. Całość wynagrodzenia za drugi etap prac była wymagalna w dniu 3 lipca 2012 r., ale pozwana uregulowała tylko część należności w kwocie 5.000 zł. Tym samym złożone w dniu 20

sierpnia 2012 r., a doręczone pozwanej spółce 21 sierpnia 2012 r., oświadczenie o odstąpieniu od umowy uznać należy za w pełni skuteczne.

Powyższego nie podważa zarzut pozwanych nienależytego wykonania umowy. Pozwani podnieśli, że powód w sposób nieprawidłowy wykonał studnię wodomierzową, nie wykonał bowiem wymaganej ilości stopni włączonych, zamontował nieprawidłowy wodomierz i nie oznaczył zasuwy zamykającej dopływ wody. Odnosząc się do tej kwestii, wskazać należy, że wskazane „nieprawidłowości” ujawniły się dopiero na etapie odbioru robót przyłączeniowych przez (...) Sp. z o.o. w K., który to podmiot zażądał zarówno dodatkowych stopni włączonych, jak i wodomierza o innych parametrach oraz oznakowania zasuwy. Nieprawidłowości te nie zostały jednak wskazane w protokole odbioru robót, wodomierz zamontowany przez powoda odpowiadał bowiem parametrom wskazanym w warunkach przyłącza wydanych przez (...) sp. z o.o. i był zgodny z wytycznymi projektowymi. Zakwestionowanie tych elementów przez (...) sp. z o.o. w chwili odbioru przyłącza nie oznacza zatem, że powód nie wykonał należycie umowy. Tym bardziej,

że pozwani nie wykazali, by te parametry wodomierza wynikały z pierwotnego brzmienia umowy, projektów czy załączników do umowy. Dopiero na etapie odbioru (...) sp. z o.o., czyli już po wykonaniu pierwszego etapu umowy przez powoda, zażądał wodomierza o parametrach odmiennych. Oznacza to, że nie można zarzucić powodowi nieprawidłowości w zakresie niespełnienia wymogów określonych w warunkach przyłącza. Ponadto, warunki te nie określały ilości stopni włączonych oraz konieczności oznakowania zasuwy. Niemniej ze zgromadzonych w sprawie dowodów wynika, że na etapie odbioru robót przez pozwaną spółkę oznakowanie nie było możliwe, bo nie było jeszcze miejsca, gdzie można by je usytuować (brak drogi, ogrodzenia itp.). Ponadto, przesłuchani świadkowie zeznali, że powód wykonał prace w całości, a ewentualne usterki były drobne i nie miały wpływu na jakość wykonanych robót, w tym przepływ wody. Wady te nie były zatem istotne i nie uniemożliwiały dokonania rozliczenia i odbioru prac.

Odmowa odbioru robót przez inwestora jest uzasadniona jedynie w przypadku, gdy przedmiot zamówienia został wykonany niezgodnie z projektem i zasadami wiedzy technicznej lub wady są na tyle istotne, że obiekt nie nadaje się do użytkowania. W takiej sytuacji roszczenie wykonawcy

o zapłatę wynagrodzenia nie staje się wymagalne. Jeżeli zaś obiekt posiada tylko wady nieistotne, inwestor zobowiązany jest obiekt odebrać i wypłacić umówione wynagrodzenie. Nie może on w tej sytuacji wstrzymać się z zapłatą. Dotyczy to również sytuacji, gdy roboty budowlane są wykonywane etapami. W myśl art. 654 k.c. w braku odmiennego postanowienia umowy inwestor obowiązany jest na żądanie wykonawcy przyjmować wykonane roboty częściowo, w miarę ich ukończenia, za zapłatą odpowiedniej części wynagrodzenia.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości bezusterkowy odbiór I i II etapu prac przez pozwaną spółkę. Zgromadzony materiał dowodowy jednoznacznie wskazał, że prace te powód wykonał nadto prawidłowo, a stwierdzone przez pozwaną spółkę nieprawidłowości takie, jak brak dodatkowego stopnia włączanego i brak oznakowania były drobnymi nieprawidłowościami i nie wpływały na funkcjonowanie wykonanej przez powoda instalacji i przepompowni, co potwierdził świadek P. W., jak i odbiór wykonanych prac bez żadnych zastrzeżeń co do ich jakości

i ilości. Tym samym, brak było podstaw do odmowy odbioru wykonanych prac, który zresztą w niniejszej sprawie miał miejsce. W konsekwencji zaktualizował się też obowiązek zapłaty umówionego wynagrodzenia za dwa pierwsze etapy robót. Żaden z przepisów czy postanowień umownych nie przyznaje bowiem inwestorowi prawa wstrzymania się z zapłatą do czasu usunięcia wady zakwalifikowanej jako wada nieistotna.

W tej sytuacji pozwana spółka miała obowiązek zapłacić umówione wynagrodzenie za I etap robót, co zresztą uczyniła. Spółka była również zobowiązana zapłacić wynagrodzenie za II etap robót. (...), jak wskazano wyżej, bezpodstawnie jednak wstrzymała się z zapłatą części wynagrodzenia za II etap robót. Zaniechanie to było – w okolicznościach niniejszej sprawy – zawinione, jako że pozbawione jakichkolwiek podstaw prawnych. Tym samym, po stronie spółki doszło do zwłoki w zapłacie umówionego wynagrodzenia, co zaktualizowało uprawnienie powoda do odstąpienia od umowy i naliczenia kary umownej.

Świadczenie wykonawcy w umowie o roboty budowlane jest z reguły podzielne (art. 379 § 2 k.c.). Jeżeli zatem dłużnik dopuszcza się zwłoki tylko co do części świadczenia, wierzyciel może od umowy odstąpić wyłącznie przy zachowaniu przesłanek określonych

w art. 491 § 2 k.c. (por. M. Lemkowski, glosa do wyroku SN z 19 marca 2004 r., IV CK 172/03, Rejent 2006, nr 1, s. 136 i n.). W rezultacie podzielną charakter świadczenia wykonawcy prowadzi do zastosowania przepisu art. 491 § 2 k.c., przewidującego możliwość odstąpienia zamawiającego od umowy w zakresie pozostałej części niespełnionego świadczenia (tzw. odstąpienie częściowe od umowy), jeżeli istnieją usprawiedliwione podstawy do takiego odstąpienia (wyrok SN z dnia 20 kwietnia 2006 r., III CSK 11/06).

Z treści oświadczenia powoda złożonego na rozprawie w dniu 4 lutego 2015 r. oraz z treści umowy zawartej przez strony, przewidującej wykonanie robót etapami, płatność za każdy etap prac, wynika, że strony uznały świadczenie wykonawcy robót budowlanych za podzielne, a powód odstąpił tylko od umowy w zakresie części robót, które nie zostały wykonane, tj. od etapu III robót. Tym samym prawnie irrelevantne są zarzuty pozwanych niewykonania przez powoda tego etapu prac.

Skoro powód odstąpił częściowo od umowy z przyczyn leżących po stronie pozwanej spółki, w myśl § 10 ust. 4 umowy spółka ta jest zobowiązana do zapłaty wykonawcy kary umownej w wysokości 10% wynagrodzenia z umowy netto. Skuteczne jest jednak zastrzeżenie kary umownej na wypadek odstąpienia od umowy, bez względu na charakter świadczeń, do jakich zobowiązały się strony umowy, od której się odstępuje. Z chwilą odstąpienia od umowy powstaje - ex lege - między stronami dotychczasowej umowy zobowiązanie, o którym mowa w art. 494 k.c. (wyrok SN z 21 maja 2014 r., II CSK 529/13).

W toku postępowania pozwani nie kwestionowali wysokości kary umownej, której wysokość nie budzi zresztą wątpliwości w świetle wiążącej strony umowy. Pojęcie wynagrodzenia, użyte w ww. postanowieniu umownym, koreluje z takim samym określeniem użytym w § 4 ust. 1 umowy. Bez wątplenia zatem § 10 ust. 4 umowy odsyła do § 4 ust. 1 umowy, co oznacza, że w okolicznościach niniejszej sprawy kara umowna wynosi 10% wskazanego w § 4 ust. 1 umowy wynagrodzenia ryczałtowego, ustalonego aneksem z dnia 14 maja 2012 r. na kwotę 184.000 zł netto, tj. 18.400 zł.

Zasadne jest również żądanie powoda co do odsetek za opóźnienie w płatności. Roszczenie to ma oparcie w art. 481 § 1 kc, zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W niniejszej sprawie, termin zapłaty kary umownej zgodnie z wezwaniem do zapłaty upływał 28 sierpnia 2012 r., od dnia następnego pozwani pozostawali zatem w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia. Skoro powód domagał się zasądzenia odsetek od dnia wniesienia pozwu (25 października 2012 r.), żądanie to należało uwzględnić w całości.

Tym samym, na podstawie powołanych przepisów Sąd zasądził od pozwanej spółki i na podstawie art. 31 § 2 k.s.h. w zw. z art. 22 § 2 k.s.h. solidarnie od pozostałych pozwanych jako jej wspólników wskazaną kwotę.

Na powyższe rozstrzygnięcie nie miały wpływu przekształcenia pozwanej spółki. Wspólnicy (...) na podstawie art. 22 § 2 k.s.h. ponoszą bowiem solidarną odpowiedzialność za zobowiązania spółki powstałe w czasie, gdy byli oni wspólnikami. Zgodnie zaś z art. 584 k.s.h. wspólnicy spółki przekształcanej odpowiadają za zobowiązania spółki powstałe przed dniem przekształcenia na dotychczasowych zasadach przez okres trzech lat, licząc od tego dnia. Natomiast, (...) odpowiada za zobowiązania (...)

Sp. jawna we W. jako sukcesor generalny spółki jawnej (art. 553 § 1 k.s.h.).

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd na podstawie powołanych przepisów orzekł jak w punkcie I tenoru wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach Sąd oparł na art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca (w niniejszej sprawie – pozwani) obowiązani są zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony; przy czym koszty te określa art. 98 § 2 i 3 k.p.c. W niniejszej sprawie koszty te wyniosły 2.647 zł i obejmują kwotę 2.400 zł z tytułu ustanowienia przez pozwanego pełnomocnika, co wynika z § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, kwotę 230 zł opłaty sądowej oraz kwotę 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W punkcie III wyroku Sąd oddalił wniosek powoda o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, albowiem w sprawie nie zachodziły przesłanki z art. 333 § 1 i 2 k.p.c. W szczególności fakt oparcia roszczenia na postanowieniu umowy, sporządzonej w formie pisemnej, nie oznacza, że Sąd zasądził należność z dokumentu prywatnego. Przeciwnie, przedmiotowa umowa nie zawiera się w katalogu dokumentów wskazanych w tym przepisie, nie kreuje bowiem w sposób kategoryczny obowiązku zapłaty wyrażonej w takim dokumencie kwoty (jak to ma miejsce w przypadku weksla, czeku, pisemnego uznania długu itp.).

Podstawę nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności mógłby zatem stanowić tylko przepis art. 333 § 3 k.p.c., gdyby powód wykazał – w myśl art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. - że opóźnienie w wykonaniu wyroku uniemożliwia lub znacznie utrudnia wykonanie wyroku albo narażało powoda na szkodę. Tymczasem, powód ograniczył się jedynie do podniesienia gołosłownych twierdzeń w tym zakresie, co skutkowało oddaleniem wniosku.

Dla tych motywów Sąd orzekł jak w wyroku.